
Fitko jako nové náboženství, krást ve Žďáru se vyplatí. Třetí kolo Science slamu

---

Fitko jako nové náboženství, krást ve Žďáru se vyplatí. Třetí kolo Science slamu

Popularita fenoménu, který se šíří pod anglickým označením science slam, v posledních letech neustále stoupá. Jeho cílem je zábavnou formou prezentovat veřejnosti vědecké a výzkumné úspěchy mladých akademických pracovníků. Letos poprvé se projektu účastní i Univerzita Karlova.

Studentský klub Celetná se v pondělí večer proměnil k nepoznání, hostil totiž vůbec první ročník soutěže pojmenované jednoduše Science slam. První kolo klání proběhlo již koncem května a jeho tématem byly lékařské vědy a neživá příroda. Druhé, červnové kolo se věnovalo vědám o živé přírodě. Třetí kolo bylo vyhrazeno humanitním a společenským vědám. Do tohoto závěrečného kola postoupilo osm mladých vědců, kteří prezentovali širokou škálu témat od Hegelovy filozofie a religionistiky až po trestní právo nebo výchovu ke zdraví.

A jak soutěž probíhá? Každý z účastníků má pro své vystoupení vyhrazeno šest minut. Během nich musí srozumitelně a zábavně přiblížit porotě – laickému publiku – oblast svého bádání nebo prezentovat výsledky svého výzkumu. Zakázány jsou veškeré audiovizuální pomůcky, jinak se však představitelství meze nekladou. Nejúspěšnější ze „slamerů“ postupují do meziuniverzitního kola, které se uskuteční na podzim v Brně ve spolupráci s Masarykovou univerzitou.

Pondělní kolo mělo hned čtyři ocenění. Třetí místo obsadil Tomáš Korda z Filozofické fakulty UK s příspěvkem o Hegelově absolutním věděni. Korda se rozhodl prezentovat Hegelovu koncepci podstaty života, která úzce souvisí s jeho pojetím zkušenosti. Tento pojem ale filozof vnímá velmi odlišně od toho, jak zkušenost běžně chápeme my. „Abychom podle Hegela učinili zkušenost, musíme si ji uvědomit. Musíme si uvědomit, že podstata předmětu se nám jeví,“ vysvětluje Korda. Podstata předmětu leží přímo před námi, na nás je jen uvědomit si, že není ničím zastřena, právě to je ale velmi komplikované. Jako příklad Kordovi posloužil dobrý voják Švejk: „Není Haškův Švejk idiot, u kterého máme velkou potíž učinit zkušenost? My nevíme, jestli to Švejk hraje, jestli je mazaný a lstivý, anebo jestli je to skutečně takový idiot. Nejsme schopni se rozhodnout, a učinit tak zkušenost. Problém ovšem není ve Švejkovi a jeho osobnosti, to rozhodnutí musíme udělat my sami.“

Druhé místo získala religionistka Zuzana Marie Kostičová z Husitské teologické fakulty UK. „Nás na katedře zajímá náboženství současnosti. Vycházíme z mýtu, který se jmenuje sekularizace. Ta bývá prezentována jako krásný proces, během něhož se zbavujeme starých pověr a spějeme k lepší společnosti, která už nebude založena na tmářství, náboženství a dogmatech,“ přibližuje oblast svého výzkumu Kostičová. „Dnes otevřeme noviny a na zadní stránce máme horoskopy, otevřeme dámský časopis a najdeme čtyřstránkový návod, jak za pomoci svíček a magie přivábit lásku svého vyvoleného. Zapneme televizi a máme volat věštky. A když jdeme do fitka, tak po cvičení deset minut meditujeme.“ Kostičovou a její tým zajímá, co mají tyto fenomény společného a jestli náhodou nejsme svědky vzniku nového, moderního náboženství bez boha a církve.

O první místo se podělili Jakub Drápal a Tomáš Jirsa z Právnické fakulty UK, kteří od publika získali shodný počet hlasů. Tomáš Jirsa se věnuje mikrohistorii, konkrétně se zabývá individuálními osudy lidí, jejich hrdinstvím, zločiny nebo i pasivitou v období kolektivizace. „Představte si, že jste zpátky ve škole. Jste dobrými žáky, dostáváte dobré známky, vaši rodiče jsou majetní sedláci, kteří majetek získali prací. Jsou zde ale také horší žáci, potomci malorolníků. Nejednou se však změnil učitel a s ním i celá situace. Začnete dostávat špatné známky a horší žáci dobré. Špatní žáci se sdrúží v klub, který jim garantuje samé jedničky, ale vy do něj nesmíte. Ostatní žáci vám dokonce seberou pomůcky a učebnice, a vy si tak své vlastní věci musíte půjčovat za poplatek. Učitel a horší žáci stanoví rozpis, kolik jim máte dodávat svačin, a když je zrovna tlačíte na trakaři do školy, vyfotografují vás školní noviny, jak dobře se to máte,“ přibližuje období kolektivizace Jirsa. Sebrané školní pomůcky ale byly ve skutečnosti zemědělské stroje a dodávky svačin přemrštěné rozpisy na dodávky masa, mléka a vajec. Odporovat represivním opatřením však byla schopna jen malá část populace. Jakub Drápal není jen obyčejným studentem právnické fakulty, kromě práva jsou jeho velkou vášní také čísla. Svou lásku k matematice se rozhodl zúročit v prostředí českých soudů. „Pokud jste spáchali opakovanou krádež,“ oslovil publikum Drápal, „a byli jste souzeni v Brně, Frýdku-Místku nebo Ústí nad Labem, půjde šedesát procent z vás natvrdo do vězení. Kdybyste ale byli souzeni soudem ve Svitavách nebo ve Žďáru nad Sázavou, do vězení půjde jen pět procent z vás.“ Velké rozdíly při ukládání trestu za stejný přečin u různých soudů jsou nespravedlivé a právě to se stalo předmětem výzkumu Jakuba Dráपालa. Zašel v něm tak daleko, že spolu se zahraničními výzkumníky vyhodnocoval i vliv počasí na rozhodnutí pražských soudů. Příčinu rozdílů v ukládání trestů se mu zatím nepodařilo odhalit, i přesto má jeho bádání nepopíratelnou hodnotu. „Pokud budete chtít něco ukrást, tak nejlépe ve Žďáru nad Sázavou,“ rozloučil se s porotou Drápal.

Science slam

Poprvé se uskutečnil roku 2006 v německém Darmstadtu jako vědecká varianta poetry slamu – soutěže v přednesu poezie. Science slam si klade za cíl vytvořit pro vědce veřejný prostor, ve kterém by mohli poutavým, zajímavým a zábavným způsobem prezentovat výsledky vlastního výzkumu.

V Německu si žánr science slamu okamžitě získal obrovskou popularitu, a záhy se proto začal šířit po celém světě. V České republice mají vědci možnost se do akce zapojit nově také na Univerzitě Karlově. V prvním ročníku se soutěže účastní studenti a mladí vědci z osmi fakult, celkem jde asi o dvacet soutěžících. Nejširší zastoupení mají lékařské obory, největší účastí studentů se může pyšnit Přírodovědecká fakulta UK.